

Habemus papam! U osobi njemačkoga kardinala Josepha Ratzingera imamo 265. papu – Benedikta XVI.

IZ SADRŽAJA:

Habemus papam!
str. 2.

Dr. Nevio Šetić na
Visokoj školi i u
Pedagoškom institutu
str. 3.

Sličice iz Kašada
str. 4.

EU-projekt,
Hrvatsko-mađarsko
obrazovno središte
„Miroslav Krleža”
str. 6.

Razgovor s ravnateljem
Hrvatske škole u Santovu
str. 8.

Dan hrvatskoga jezika
i kulture u HOŠIG-u
str. 12.

Trodnevna turneja
Kolo Slavuja
str. 14.

Radovi učenika
HOŠIG-a
str. 15.

Habemus papam!

Očekivani dim i signali iznad Sikstinske kapele, koji govore je li novi papa izabran ili nije, pojavili su se popodne 19. travnja, te je najavljeno *habemus papam!*, što bi značilo da u osobi njemačkoga kardinala Josepha Ratzingera imamo 265. papu.

Prethodno su kardinali iz cijeloga svijeta u Sikstinskoj kapeli održali 12. i posljednju opću kongregaciju na kojoj su razmijenili mišljenje o stanju u Crkvi i u svijetu, te su poništili prsten ribara i papinski pečat, čim je simbolizmom označen kraj pontifikata Ivana Pavla II., prije početka konklave na kojoj je izabran njegov nasljednik.

Od vanjskoga svijeta konklava, u sastavu 115 kardinala, bila je odvojena, naime, uvođene su visoke tehnologizirane sigurnosne mjere postavljene oko konklave.

Svjetski mediji i tisak budno su popratili događaje o papinskim izborima, te su izvijestili javnost da je kardinalima bilo zabranjeno lobirati. Visoki crkveni dostojanstvenici smješteni su u vatikanskom hotelu Santa Marta, te im je onemogućena komunikacija s vanjskim svijetom. Štute informacije za javnost prenosio je glasnogovornik Joaquin Navarro-Valls, šef ureda za tisak Svete Stolice.

U osobi pape Benedikta XVI. može se pretpostaviti, što je u ovom času još neizvjesno prognozirati, da će on biti nastavljatelj djela i napora svoga prethodnika, ili će pak biti za provedbu reformi u Crkvi. Svakako, to će dokazati samo vrijeme.

Sjetimo se samo, za one katoličke vjernike koji govore drugim jezikom, a ne žive u svojoj matičnoj zemlji, odnosno nemaju svoju maticu, u povijesti Katoličke crkve Ivan Pavao II. bio je prvi papa koji je podigao glas i proveo reformu. Uostalom, načelo mu je bilo i ostalo da se na raznim jezicima svijeta podjednako može i valja služiti u Crkvi. Njegova nastojanja i zamisli postali su praksa i nitko od tada nema pravo da upita treba li uopće u narodnosnim naseljima

u našoj domovini služiti svetu misu na hrvatskom jeziku mjesnih vjernika.

Iz vjerske uloge vrhovnog vođe Katoličke crkve proizlazi da papa istodobno ima i moralni ugled, koji ponajprije crpi iz evanđelijskog učenja, no što blage veze nema s nikakvim uskim moraliziranjem, što se može zapaziti kadšto i u praksi. Papinstvo, kao vjerska institucija, u svijetu je postalo istaknutim spiritualnim središtem, što uz napore drugih papa prije svega može zahvaliti djelovanju Ivana Pavla II., podrijetlom Poljaka. Vatikan je bio i nadalje ostaje institucijskim središtem svjetske Katoličke crke na čelu s papom. Novoizabrani Sveti Otac stoji pred teškom odlukom hoće li očuvati centralizaciju Crkve, naime, njegov preteča pojačao je ugled vodstva, s time usporedno nije moglo doći do izražaja ostvarenje prava na regionalnim razinama. Valjalo bi stoga podsjetiti da su katolici u Austriji i Njemačkoj prije deset godina u okvirima crkveno-narodne inicijative nalagali provedbu reformi, no čije je ostvarenje ovisilo jedino o papi. Inicirali su da se Crkva smatra bratskom zajednicom, a da se u njoj ne očituje ustroj vlasti, te da žene imaju podjednaki tretman kao i muškarci, sve do njihova posvećenja u svećenike, jednako tako da sami svećenici imaju pravo donositi odluku za sklapanje braka svećenika ili protiv toga, te da o seksualnosti Crkva više ne govori da je to grijeh koji će biti kažnjavan s mukama u paklu, naprotiv, već da se širi dobra vijest Evanđelja.

Dodao bih, osobno kao pripadnik hrvatske manjine rado slušam propovijedi svećenika, tako i svoga bivšeg zemljaka i nadarenog učeni-

ka, koji širi Evanđelje, učenje Kristovo i njegovih apostola, tumači nauk Crkve te ih aktualizira prema izazovima vremena u kojem živimo. Njegove riječi probuđuju nadu u čovjeku i jačaju mu moral. Vjerujem, nisam sam s takvim mišljenjem, već ga i drugi dijele, jednom riječju, svi oni koji se rado okupljaju oko njega u bratskoj zajednici kršćana. Međutim, ne želim prešutjeti ni činjenicu da sam uoči izborne kampanje za zastupnike u mađarskom Parlamentu prije tri godine nazočio misi zadužnici, gdje je „naše gore list“, inače dobar i valjan hrvatski svećenik, podigao riječ protiv neke njemu ne baš simpatične stranke i njegova, po mom sudu, ambivalentog lidera koji je izjavio da u crkvi ne bi se smjelo politizirati. Pomalo, moram priznati, bio sam zatečen, pa sam već pomišljao da bi trebao ustati i izaći na svježi zrak, ali zbog odavanja počasti svojoj preminuloj tetki, ostao sam ipak miran. Upitno je stoga, kako da se odnosi Crkva u takvim slučajevima kada je i sama napadnuta, biva da bez razloga, a biva da s razlogom?

Nakon ove digresije ipak da ponovimo upit: kakav će biti papa Benedikt XVI.? Valja priznati, očekivanja su velika, uostalom i naših Hrvata u Mađarskoj. Nadamo se da će Sveti Otac biti osjetljiv prema socijalnoj i narodnosnoj problematici. Želimo mu dobro zdravlje i da ne zaboravi za nas!

Da imamo novoga papu, potvrđuju njegove riječi: *urbi et orbi!* Novi papa Benedikt XVI. cijelom kršćanstvu, i ljudima dobre volje, tim je činom podijelio blagoslov.

Duro Franković

Informativni posjet državnoga tajnika RH Sambotelu

Dr. Nevio Šetić na Visokoj školi i u Pedagoškom institutu

Nije samo nek tako lako za zabiti Sambotel i okolišna gradišćansko-hrvatska naselja. Gdo je jednoč pohodi, upozna njeve gostoljubive stanovnike, gvišno će se vratiti. Uprav tako se je zgodalo i *Mariji Jurić*, bivšoj lektorici Katedre za hrvatski jezik i književnost na Visokoj školi u Sambotelu, ka je ljeta dugo živila u ovoj sredini, a još i dandanas nije se mogla zapravo otkinuti od ove pokrajine. Sada je zaposlena kot savjetnica u splitskom Uredu državne uprave i službe za društvene djelatnosti u Splitsko-dalmatinskoj županiji na Odsjeku za prosvjetu, kulturu, šport, informiranje i tehničku kulturu. Nje posredovanjem je dospio u Sambotel *dr. sc. Nevio Šetić*, državni tajnik Republike Hrvatske iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Predstavnik hrvatske Vlade dr. Nevio Šetić u pratnji splitske savjetnice Marije Jurić i sambotelske profesorice Žužane Meršić

Pokidob je posjet predstavnika hrvatske Vlade više bio prijateljski i informativni, za njegov dolazak tako nisu ni čudami znali. Najprlje se je na Visokoj školi Dániel Berzsenyi sastao s prorektorom institucije *dr. Miklósem Guttmanom*. Nažalost rektor VŠ *dr. Karlo Gadanji* nije mogao biti nazoči jer je morao na službeno putovanje, ali je razgovor med gosti i predstavnikom Visoke škole pomoću *Žužane Meršić*, profesorice Odsjeka za slavensku filologiju, bio pravoda

od mnogo pozitivnih aspetov. Hrvatskoga političara je pred svim zanimalo visokoškolska struktura, i poslije pristupa k EU kakovi procesi se očekuju u visokoškolskom obrazovanju i kakova nastojanja ima ustanova u prilagodjivanju školstva po europski mjerili.

Druga štacija informativnoga susreta je bila Županijski pedagoški institut, kade je ulogu domaćina na sebe zela savjetnica za hrvatski jezik u Gradišću *Edita Horvat-Pauković*, a u samoj ustanovi su dužnosnika hrvatske Vlade informirali *dr. Márta Padányi*, zamjenica ravnatelja Pedagoškoga instituta, *Borbála Molnár*, koordinatorica školskih ravnateljev, i *Balázs Bakó*, suradnik stručne grupe u instituciji. Ovde je državni tajnik veliki interes iskazao za funkcioniranje stručne službe, za međunarodne školske programe ter uz ostalo i za inovativne učinke instituta. Dostao je informacije o zadaća savjetnikov i savjetnic podiljene po predmeti, o različiti školski programi za dicu s pačenjem ili sa smetnjom u ponašanju, ali diskutiralo se je i o nacionalnom nastavnom planu, o različiti mogućnosti učiteljske slobode pri podučavanju pojedinih predmetov. Prilikom sastanka nije bilo riči samo o osnovnoškolskom sustavu, nego je dotaknut i predškolski odgoj ter se je iskao odgovor još na bezbrojna pitanja.

Gosti su još pogledali stručnu, jako dobro opremljenu knjižnicu Pedagoškoga instituta, ka je treća najveća stručna kolekcija u cijeloj državi. *Dr. Šetić* je prigodom spravišća naglasio da Hrvatskoj na području školstva, visokoškolska, u istraživanju i znanosti je Ugarska jako spodobna i treba viditi i upoznati te važne momente ke čekaju i Republiku Hrvatsku s pristupom u EU. Od nazočnih ki su bili u njevoj pratnji, a ki i sami pripadaju

Gosti su posjetili i stručnu biblioteku u Pedagoškom institutu

gradišćanskohrvatskoj manjini, pak je mogao mnogo toga doznati o životu i položaju ovde živećih Hrvatov.

U zbogomdavanju je *Edita Horvat-Pauković*, i kot dopredsjednica petroviske Hrvatske manjinske samouprave, predala gostom nedavno objavljenu dičju zbirku hrvatskih pjesmih i brojalic iz pera pokojnoga petroviskoga školnika *Ivana Nemeta*.

Iako je ov neslužbeni posjet državnoga tajnika RH bio kratak, ali na željenoj višini i vrlo bogat u informacija, a diblje upoznavanje Gradišćanskih Hrvatov i uspostavljanje međudržavnih kontaktova u spomenutom bitnom području će služiti uzrokom i povodom za novi posjet političkim predstavnikom iz matične nam domovine.

Foto i tekst:
– *Timea Horvat* –

Hrvatskim posjetiteljem je Editi Horvat-Pauković darovala nedavno objavljenu petrovisku dičju zbirku

Sličice iz Kašada

Sudbina malih sela, pa tako i Kašada, glede hrvatstva iz dana u dan sve je upitnija. Mladi odlaze u grad trbuhom za kruhom, demografska slika Mađarske očituje se i u selima gdje živi hrvatski živalj. Hrvatsko stanovništvo je poodmakle životne dobi. Tako će vam Kašadci stariji od 60 godina s tugom u glasu reći kako ovdje više nitko ne govori hrvatski, taj prekrasni, zvučni, šokački, kašadski govor. A to će vam reći i načelnik Kašada Stipo Oršokić, koji je primjerice u nedavnoj izjavi za Radio Pečuh u emisiji na hrvatskom jeziku naglasio: u Kašadu nas, Šokaca, sve je manje. Kuće se prodaju, stari Šokci polako nestaju, u seoskom vrtiću sada ima sedam malih polaznika.

Djeca iz kašadskog vrtića

Kako dalje? Kuće se zato i kupuju, dolaze ljudi sa strane, iz Bremena i okolice, ali oni su Mađari, polako, ali sigurno, ako se sadašnji trend nastavi, potpuno će se izmijeniti slika ovoga hrvatskog selca na najjužnijoj točki Mađarske, u kojem su uvijek većinu stanovnika činili šokački Hrvati, kojih danas, od četristo stanovnika, ima dvjestotinjak.

Seoski proračun nije dostatan za mnogobrojne potrebe, ima dosta nezaposlenih, mnogo toga treba učiniti u selu, putovi, obnove, treba pomoći nezaposlenima. Zasad ih je 17, od čega njih sedmero dobivaju državnu pomoć, troje u iznosu od 90%, a četvero u iznosu od 70%, ostalo namiruje mjesna samouprava. Putem natječaja pokušava se doći do dodatnih izvora, ali su oni oskudni, a i natječaji se teško dobivaju.

U Kašadu planiraju ove godine nastaviti s obnovom doma kulture, i seoske kuće. U domu kulture će promijeniti pod, a u obadva objekta uvest će plin. Dođete li u Kašad, kao da ste došli u oazu mira i tišine, pa nikada nećete poželjeti otići iz njega. Bar je to moj dojam kada sam tamo. Ipak se odlazi, teško je naći posao. Možda je izlaz upravo u turizmu i ponudi izvornih sadržaja od kuhinje, preko rekreativnog odmora, seoskog zraka i mira. Kuća za seoski turizam „Horvat“ nudi upravo to. Mladi poduzetnik iz Udvara, čiji preci potječu iz Kašada, obnovio je staru kašadsku kuću, napravio veliko dvorište, uz prenoćište, duge šetnje, i brojne ostale sadržaje, uz izvrsnu kuhinju. U motelu „Horvat“ i Kašadu odista se možete odmoriti. Ako ste već tamo, posjetite Pavu Vrbanca i seoski muzej o kojem se on već godinama brine. Otvorit će vam njegova vrata i pokazati kako su živjeli nekadašnji šokački Hrvati. U turizmu vidi nadu i vodstvo ovoga selca u kojem djeluju i hrvatska samouprava, folklorno društvo „Dola“. Tamburaši, njih dvadesetak, uz pomoć hrvatske samouprave i pedagoga Joške Kovača marljivo vježbaju. Poslije vrtića odlazi se u bremensku osnovnu školu gdje oni koji žele mogu nastaviti učiti hrvatski jezik, i to u satnici za materinski. Ove godine jedan učenik iz bremenske škole, iz Kašada, Marko Gavalier, na jesen dolazi u pečušku Hrvatsku školu Miroslava Krleža. Mali su to koraci, ali veći ne mogu biti. Nestalo je vrijeme kada je šokačkih Hrvata bilo mnogo na kašadskim ulicama, i kada su mladi govorili hrvatski. Ostalo je sjećanje i tradicija, pojedinci koji se trude zadržati u obitelji jezik i običaje. Tako i „Dola“ pleše i pravi koreografiju Kašadskoga svatovca, pobire nagrade izvrsnoga plesnog društva na zemaljskim smotrama, nju seoska samouprava potpomaže godišnje s 400 tisuća forinti, ali tu su i puto-

vanja, pa veliki festival „Zajedno za jedno“ koji se ovdje već petu godinu održava, i koji okuplja tristotinjak sudionika.

Vaša novinarka s načelnikom sela Stipom Oršokićem i Ritom Vorgić, „Dolinom“ voditeljicom

Marljivi Kašadci nastoje uljepšati svoje selo. Unatoč svim nedaćama, gradi se i čisti. Od groblja i uvodnja vode u njega, seoskih putova, zgrade seoskog poglavarstva, vrtića, doma kulture i seoske kuće, otkupili su od zadruge i nekadašnje nogometno igralište, nadaju se kako će putem natječaja uspjeti dobiti potporu kojom bi napravili trkalište konja i malo igralište. Konja ima puno u toj okolici, i vrsnih ovaca, još uvijek, a ovcji paprikaš upravo je najbolji u Kašadu. Uvjerili su se u to svi koji su bili kašadski gosti, a ima ih podosta jer Kašadci su dobri domaćini, pa im se uvijek rado vraćamo, ako ne i fizički, a ono u mislima.

Tu su i prijatelji iz Hrvatske, iz zbratimljenih naselja Petarde ili Baranjskoga Petrova Sela, Torjanaca. Pa folklorashi iz Rešetara, plesači iz svih krajeva Hrvatske, gajdaši Anita Tomaković i Andor Végh, KUD Tanac. Svi oni osjećaju čari ovoga malog naselja.

Proljeće se polako uselilo na kašadske ulice i u vrtove, radovi na poljima počinju i u Kašadu, koji se gledajući u sutra ne predaje s vjeron i nadom s puno optimizma, koji im je i te kako potreban, nužan je Hrvatima u Kašadu.

Branka Pavić Blažetin

Proljeće 2005

Izložba i sajam cvijeća

Pod nazivom „Proljeće 2005“, u nedjelju, 17. travnja, u Santovu je priređena već tradicionalna izložba, ujedno i sajam cvijeća i obrtništva. Treću godinu zaredom u mjesnoj športskoj dvorani i na školskome dvorištu okupilo se tridesetak izlagača i prodavača, prije svega cvjećara, zatim vrtlara, vinara, ptičara, ali i obrtnika keramičara, košarača, svjećara i drugih, i iz mjesta i Baje, te obližnjih naselja.

Prema broju prodanih ulaznica, bilo je više od 600 posjetitelja, što pokazuje da i te kako postoji zanimanje za ovu vrstu okupljanja, koje je pokrenuto još u proljeće 2003. na poticaj načelnika sela *Jánosa Rittgassera*, ujedno glavnog organizatora ove manifestacije.

Već po običaju, ponovno je predstavljena mala fotoizložba iz prošlosti Santova, koju je priredio umirovljeni učitelj *Marin Velin*. Slike iz prošlosti, iz svakodnevnog, poslenog i kulturnog života tronacionalnog naselja, i ovaj put pobudile su veliko zanimanje osobito starijih Santovaca, koji su se prisjetili nekadašnjih lijepih dana i običaja iz svoje mladosti, dok su mlađi sa čuđenjem otkrivali djelić već zaboravljene baštine. Među popratnim sadržajima tijekom dana možemo spomenuti i nastupe dječje plesne skupine Veselih Santovaca.

Kao i prijašnjih godina, sav prihod od ulaznica bit će namijenjen za uljepšavanje sela ponajprije cvijećem i zelenilom.

Tekst i slika: S. B.

Prijateljska suradnja

Povezivanje Bačko-kiškunske i Dubrovačko-neretvanske županije, novi susret gradova Baje i Labina

Kako nas je izvijestila predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj, ujedno i Hrvatske samouprave grada Baje *Angela Šokac Marković*, očekuje se da će se uskoro uspostaviti suradnja Bačko-kiškunske županije s Dubrovačko-neretvanskom županijom u Hrvatskoj.

Naime, na poziv hrvatskoga domaćina 28-29. travnja izaslanstvo Bačko-kiškunske županije putuje u Dubrovnik.

Članovi izaslanstva koje će predvoditi *dr. László Balogh*, predsjednik Županijske skupštine, među drugim, bit će i *Joso Ostrogonac*, predsjednik SHM-a i član

Odbora za manjine Županijske skupštine, te *Ivan Bandić*, generalni konzul Republike Hrvatske u Peču.

Potkraj mjeseca Bajci će pak ugostiti izaslanstvo grada Labina, koji će se predstaviti na priredbi prijateljskih gradova u Baji, koja se priređuje povodom međunarodnoga praznika 1. svibnja.

Skupina od deset učenika i četiri nastavnika dan prije predstaviti će se i na Fancagi na Markovo, a domaćin za njih organizira i jednodnevni posjet gradu Peču. U rujnu ove godine Bajci su primili poziv da gostuju u Labinu.

S. B.

U spomen časnom pokojniku

Do dna srca i duše me je dirnula vijest o tragičnom događaju, o preminuću *dr. Marina Mandića*.

Osjećam da mi je dužnost progovoriti iako se riječima teško može opisati sve što je ova naša istaknuta osobnost svojom odušnošću i ustrajnim radom dugi niz godina činila za svoje sunarodnjake.

Zbog prostorne ograničenosti ne mogu dati ni približno cjelovitu ocjenu njegove djelatnosti, koju je obavljao korektno, po plemenitoj dužnosti, katkad i neprimjetno i samozatajno, s doličnim zalaganjem, s dosljednim elanom i sa zavidnim poletom.

Žalim što sam kasno čula za njegov prerani odlazak. Premda zbog svoje teške bolesti ne bih ga mogla otpratiti na njegov posljednji put, da sam bila znala, na dan njegova ispraćaja odletjela bih makar u mislima pokraj njegova odra, podijelila tugu s njegovom obitelji, a

umjesto cvijeća šaputala bih riječi njemu u spomen. Sad to sa zakašnjenjem činim u svojoj osami.

S dužnim štovanjem upućujem njegovim najbližima izraze svoje iskrene sućuti, jer Marin, i kao moj bivši učenik i kao dugogodišnji glavni tajnik DSJS-a u Mađarskoj, vazda mi je prilazio ususret, nesebično mi je pomagao, bodrio na sakupljački i spisateljski rad. Uvijek je nalazio vremena da me srdačno pozdravi i sa mnom izmijeni koju srdačnu, ljubaznu riječ.

Zahvaljujem mu i kao čovjeku i kao našem visokom dužnosniku koji je iza sebe ostavio neizbrisiv i svijetao trag.

Zbogom, Marine! Neka Ti je zemlja laka! Opraštam se s pretužnim srcem i s puno zahvalnosti:

Klara Sekereš
bivša profesorica
i suradnica narodnosne kulture

EU-projekt, Hrvatsko-mađarsko obrazovno središte „Miroslav Krleža“

Pod krovom

Od zamisli i planova, izrađenih projekata i napisanih natječaja, dobivenih sredstava, od početka do danas prošlo je dvije godine. Prošlog tjedna bili smo svjedoci ostvarenja dijela planova i nacrtu budućeg infrastrukturnog dijela EU-projekta Hrvatsko-mađarsko obrazovno središte koji se ostvaruje iz sredstava što ih je grad Pečuh dobio iz europskih izvora, iz programa „2003 Phare External Border Initiative“.

Nazdravljanje

Nisu to mala sredstva, ovaj projekt spada u skupinu velikih projekata, njegova je vrijednost 1.300.000 tisuća eura (dobivenih iz Phare programa) uz koji iznos je grad Pečuh kao natjecatelj trebao osigurati 25% od ukupno predviđenih troškova. Ostvarenjem ovoga projekta Vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže našli bi se pod istim krovom (nakon 50 godina) u suvremenim domskih i školskim, odgojno-obrazovnim prostorima koji udovoljavaju zahtjevima škole 21. stoljeća. Jasno je gradu Pečuhu kako hrvatskoj školi kao regionalnom i zemaljskom hrvatskom školskom središtu treba osigurati prikladne prostore. Misli se i vjeruje kako će se to upravo spomenutim projektom moći i ostvariti.

U sklopu projekta izrađen je obrazovni program uz pomoć danskih stručnjaka, na tri jezika, mađarskom, hrvatskom i engleskom, koji se već provodi, a polako se bliži

kraju i infrastrukturno ulaganje koje bi trebalo biti gotovo i predano na uporabu početkom nove školske godine. Riječ je o učeničkom domu s 80 mjesta, kojim će se koristiti i za razna usavršavanja i druge programe, predvorju s 250 sjedećih mjesta koje će ponuditi prostor za kulturne priredbe, izložbe, održavanje raznoraznih manifestacija, blagovaonice, kuhinji te obnovljenom ulaznom dijelu škole, te svoj potrebnoj opremi za narečeno.

Ostaje sadašnja zgrada za čiju obnovu, po riječima ravnatelja Gábor Győrvárija, nedostaje još nekih 200 milijuna forinti. Dok pišem ovaj napis, izgleda kako se dio i toga problema uspješno rješava, pa ako sve bude išlo po planu, naći će se sredstva i za obnovu postojeće zgrade koja bi trebala biti obnovljena do kraja studenoga ove godine. Nedostaju još sredstva za opremu i stolariju.

Računa se kako se na ovaj projekt, koji služi dobrobiti hrvatskog školstva u Mađarskoj, neće oglušiti Vlada Republike Hrvatske i nadležna ministarstva te kako će i oni svojim sredstvima pridonijeti njegovu uspješnom ostvarenju, riječi su Gábor Győrvárija koji dodaje kako Republika Hrvatska do sada nije materijalno potpomogla ostvarenje projekta. Nemojmo zaboraviti kako troškovi projekta iznose 1.650.000 eura od čega 25% sredstava osigurava grad Pečuh kao uzdržavatelj škole. Ni ova razmjerno velika sredstva nisu dovoljna za stvaranje potrebnih školskih uvjeta prilagođenih trećem tisućljeću.

Grad (uzdržavatelj) se obvezao kako će obnoviti postojeću školsku zgradu, ali je pri tome računao i na pomoć i izvore Ministarstva prosvjete iz zaklade za obnovu narodnosnih škola (koji je ukinut), na samoupravne izvore i na pomoć Hrvatske. Twinning se već ostvaruje, s partnerima, školskim središtima iz Hrvatske.

Izrađen je nastavni program za potrebe srednjih i osnovnih škola te za potrebe fakulteta na temu Kako sačuvati samosvojnost u ujedinjenoj Europi. On je osnova temeljem koje se pečuska hrvatska škola nada postati ustanovom koja će osim svojih sadašnjih zadataka ostvariti i ulogu metodičkoga središta te pružanja pedagoških usluga u ovoj euroregiji.

Stavljanje grane na krov budućeg učeničkog doma

Izgradnja učeničkog doma približava se svome kraju, morao bi biti završen do kraja lipnja, stoga će se zbog radova skratiti i školska godina za desetak dana. U predvorju 250, u učeničkom domu 80 mjesta, šest novih učionica, četiri manje i dvije velike.

Ostaje neriješeno pitanje vrtića, gimnastičke dvorane, obnova postojeće zgrade!? Ne treba biti pesimist, kaže ravnatelj Győrvári

Prilikom stavljanja grane na krov budućeg učeničkog doma dogradonačelnica grada Pečuha Márta

Kunszt naglasila je kako je ovaj projekt i njegovo ostvarenje ponos grada Pečuha i uzor kako mnogi čimbenici u Europskoj uniji zajedno pomažu male zajednice. Primjer je ovo i jačanja hrvatsko-mađarskih odnosa te se vodstvo grada Pečuha nada kako će on pripomoći pečuškim nastojanjima za dobivanje naslova Grad europske kulture. Mi i ovim projektom pokazujemo kako želimo surađivati s partnerima izvan granica s kojima skupa želimo ove prostore ispuniti sadržajima koji će između ostalog poticati međunarodnu suradnju. Nova je to ustanova koja ponajprije služi Hrvatima u Mađarskoj, naglasila je gđa Kunszt.

Ostvarenom projektu, vjerujemo, najviše će se radovati upravo polaznici Hrvatske škole Miroslava Krležice koji će od jeseni odista napučiti njezine prostore. Velik broj djece upisuje se u Hrvatsku školu. Po riječima ravnatelja škole, on i njegovi djelatnici žele vjerovati kako je to u prvom redu rezultat njihova pedagoškog rada i školskoga pedagoškog programa. Tako će sljedeću školsku godinu u nultom, takozvanom pripremnom razredu gimnazije započeti 17 učenika, a očekuje se i porast njihova broja, dok će prvi razred gimnazije pohađati trideset učenika. Maksimalan je to broj koji se u sadašnjim uvjetima može primiti. U osnovnoj školi također raste broj učenika. Tako ih ove školske godine u prvom razredu ima 17.

U hladu grane koja se vijori na najvišoj točki budućega učeničkog doma svi ovi podaci djeluju osvježavajuće i daju nam vjeru u skorašnje dovršenje EU projekta i budućnost našega školstva u pečuškoj hrvatskoj školi koja nastoji udovoljiti uvjetima i zahtjevima trećega tisućljeća, te krilatici „Jedna zajednica – mnogo identiteta u razvoju nove Europe“, u čijem mozaiku što prije moramo pronaći svoje mjesto radi ostvarenja svojih interesa te očuvanja nacionalne samosvojnosti i jezika Hrvata u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin

Ogranak Matice hrvatske Pečuh

Matica hrvatska Pečuh osnovana je prije tri godine, te je tada otpočela svoju djelatnost u duhu obznanjenih načela iz Pravilnika Matice hrvatske i njezinih članaka. Tako članak osmi Matičina Pravilnika kaže: Matica hrvatska proučava i njeguje hrvatsku baštinu, pomaže i potiče suvremena umjetnička i znanstvena nastojanja, skrbi o razvoju i osobitostima hrvatskoga jezika, vlastitim nakladnim programima u svim medijima i oblicima promiče svoje ciljeve, organizira znanstvene i prigodne skupove, predavanja, izložbe, koncerte, tribine, surađuje s umjetničkim, znanstvenim, stručnim, prosvjetnim i ostalim udrugama, ustanovama u smislu zajedničkih ciljeva, radi s mladeži u svim segmentima društva...

Zadaci su to i ciljevi koji imaju svoje mjesto u pravilnicima rada svih hrvatskih udruga na mađarskome prostoru, jer prvo i najvažnije je upravo očuvanje hrvatskoga jezika i nacionalnog identiteta kroza sve vidove života i djelatnosti društava čiji su ravnopravni građani Hrvati u Mađarskoj. Nakon trogodišnjega djelovanja, potkraj siječnja u Pečuhu na godišnjoj skupštini, istekom mandata prijašnjega Matičina vodstva, što su ga činili predsjednica Janja Prodan, tajnik, Andrija Pavleković i blagajnik Ivan Gugan, izabrano je novo vodstvo: za predsjednicu Milica Klaić Taradija, tajnicu Marija Bošnjak, blagajnik Tomo Furi.

Novo se vodstvo oglasilo s proglasom kojim poziva sve pojedince kao i Matičine članove na suradnju te daje pregled zacrtanih ciljeva u nastupajućemu trogodišnjem razdoblju, te nadnevke konkretnih zadataka u nastupajućem razdoblju.

Cilj je uspostavljanje dobrih odnosa sa svim hrvatskim ustanovama i udrugama u Pečuhu, te rad na zbližavanju Hrvata iz grada i okolnih naselja. Što skorije tješnje povezivanje sa središtem Matice hrvatske te s njezinim ograncima u Osijeku i Virovitici. Otvaranje novih djelat-

nosti, formiranje vjerske i omladinske sekcije unutar Ogranka. Ispitivanje želja i potreba srednjoškolaca i studenata te nastojanja na putu njihova skorašnjeg uključivanja u rad Ogranka. Naglasak je njezina rada djelatnost u Pečuhu, očuvanje i njegovanje predmetne i duhovne već stoljetne nazočnosti Hrvata u tome gradu i na ovim prostorima. Stoga se žele potaknuti susreti s predstavnicima hrvatskih ustanova i udruga u Pečuhu i obavijestiti pismeno Matičino članstvo o planovima i aktivnostima. Dok pišem ovaj napis, već su završene proljetne Matičine aktivnosti koje su se ogledale u organiziranju trodnevne Korizmene trodnevnice u crkvi svete Elizabete u Kertvarošu, u suradnji s vlč. Franjom Pavlekovićem, čija je to župa, te sudjelovanje Danima hrvatskoga jezika u Hrvatskoj osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležice. U idućem razdoblju planira se s Udrugom Augusta Šenoae obilježiti 100. godišnjica rođenja pjesnika Dragutina Tadijanovića, a trenutno je u tijeku organizacija Bala hrvatskih poduzetnika, kojim bi se trebao prikupiti dio financijskih sredstava za Matičine planove i programe. Bal će biti održan 7. svibnja u restoranu Pezsgőház, a svirat će sastav Orašje.

Osim navedenoga, tijekom ljeta Ogranak Matice hrvatske Pečuh želi organizirati tamburaški tabor za učenike 7.-11. razreda, u koji će se pozvati vrsni tamburaši i instruktori te djeca koja uče svirati tamburu u Šeljenu, Starinu, Salanti i Pečuhu. Planira se i organiziranje susreta hrvatskih srednjoškolaca u Mađarskoj, predavanja o našim ustanovama u Pečuhu i o njihovu utjecaju na očuvanje i razvitak nacionalne svijesti u Hrvata, a kani se otpočeti s radom i na DVD-u o pečuškim Hrvatima.

Branka Pavić Blažetin

U održavanju HDS-a zajamčena postojanost santovačke škole koja zbog porasta broja učenika treba proširenje

Od ljeta 2000. Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu djeluje u održavanju Hrvatske državne samouprave. Prvog srpnja 2004. produljen je ugovor između Santovačke samouprave i Hrvatske državne samouprave o predaji odnosno preuzimanju Hrvatske škole na održavanje pa i školskih zgrada najmanje na deset godina, ali zapravo sve dok u njoj teče hrvatska nastava. Istodobno HDS je ugovor o javnom obrazovanju potpisao i s Ministarstvom prosvjete, kojim se jamči financiranje ove ustanove.

Ravnatelj škole Joso Šibalin najviše vremena provodi za radnim stolom

O spomenutim promjenama, zatim o radu i planovima škole upitali smo ravnatelja škole Josu Šibalina, ujedno člana Odbora za školstvo i Skupštine HDS-a. Ovih dana objavljen je i opis za iduću školsku godinu.

Koje su promjene, ako ih ima, nastale u životu škole – u financiranju, nastavi i kadrovima – od jeseni prošle godine?

– Možemo kazati da je postojanost hrvatske ustanove i nadalje zajamčena jer je uz održavanje ugovoreno i preuzimanje školskih zgrada u trajno vlasništvo najmanje na deset godina, ali sve dok se u njima odvija hrvatska nastava. Time se HDS-u kao održavatelju otvaraju šire mogućnosti za razvijanje svoje ustanove, svojih zgrada putem raznih natječaja. Nadalje, djelovanje škole zajamčeno je i potpisivanjem ugovora s Ministarstvom prosvjete o sufinanciranju hrvatske škole, čime se zapravo ostvaruje davna želja za stopostotnim financiranjem. Nakon problema oko financiranja koji su nas onemogućavali u radu tijekom 90-ih godina, a u vrijeme kada se škole u održavanju malih naselja bore za opstanak, našoj je školi na putu sigurno-

ga razvoja zajamčena budućnost. To se posljednjih godina ogleda već i u znatnom porastu broja učenika. Ove školske godine imamo 106 učenika, a određeni je problem što državnu potporu, takozvanu glavarinu dobivamo samo za 100 učenika jer je škola limitirana na toliki broj. Međutim, ni ovih 6 učenika nismo htjeli odbiti, jer oni imaju brata ili sestru koji već pohađaju našu ustanovu. Na žalost više prijavljenih učenika nismo mogli primiti jer im ne možemo osigurati smještaj u učeničkom domu.

Na svojoj posljednjoj sjednici Skupština HDS-a prihvatila je tvoj pismeni prijedlog o potrebi izgradnje novog učeničkog doma. O čemu je zapravo riječ?

– Riječ je o zamislama kako bi se mogao postići razvoj hrvatske nastave i santovačke škole. Naše su zamisli da se što više baziramo na učenike iz bliže i dalje okolice jer Santovo nema toliko djece da bismo popunili školu. Stoga se baziramo i na učenike iz okolnih naselja, što je ujedno i glavni cilj naše škole kao bazične i okružne hrvatske ustanove u Bačkoj. Prema osnivačkoj povelji možemo primiti učenike i iz šire okolice, a prije svega mislim tu na sjeveru sve do Bačina i Dušnoka, na istoku do Tataze (Tataháza), a na zapadu do Mohačkog otoka, pa čak možda i Mohača, ako bismo mogli osigurati potrebne uvjete, jer naš učenički dom iskorišten je do kraja. Premda je broj ograničen na 45, sada u domu imamo 46 učenika, a posljednje tri godine morali smo odbiti dosta učenika jer im nismo mogli osigurati smještaj. Da imamo veći kapacitet u domu, mogli bismo broj učenika povećati i na 140, što bi po mome mišljenju bilo i realno. Jer zapravo ova ustanova i jest zato da bude središtem oživljavanja s jedne strane hrvatskog življa, a s druge što bo-

ljev upoznavanja i njegovanja hrvatske kulture na ovim prostorima. Svi mi kolege, učenici i roditelji zajednički radimo na širenju hrvatske kulture, hrvatskoga jezika i samosvojnosti, na boljem povezivanju Hrvatske i Mađarske, na zbližavanju dvaju naroda, pa i unapređenju gospodarstva i odnosa uopće. Na tome polju već i do sada mnogo toga smo uradili. Nekada izrazito narodnosna ustanova danas poprma i nove sadržaje. Zadržavši svoj narodnosni hrvatski karakter, još više može uraditi u predstojećem razdoblju. Zato je potrebno proširenje, uključivši i roditelje, i učenike, i šire cijelu zajednicu da upišu svoju djecu u našu školu.

Konkretnije o proširenju škole?

Kao održavatelji, u Skupštini HDS-a donijeli smo odluku o proširenju škole, prije svega učeničkog doma. On je zamišljen tako da bude višefunkcionalan, pa bi učionice za popodnevo učenje ujedno poslužile i kao učionice za prijedpnevnu nastavu. Tako bismo s izgradnjom novog učeničkog doma dobili kompleks čime bi se i sama škola razvijala jer bismo dobili i nove učionice. U sadašnjoj zgradi imamo samo sedam učionica, a od osam razreda jedan i sada radi u učeničkom domu. O kabinetskoj nastavi ne možemo zasada ni razmišljati, samo ako se izgradi novi dom. Primjerice kabinet za informatiku nam je smješten u jednoj učionici, a bilo bi poželjno da to bude posebno. S druge strane, potrebna nam je velika zajednička prostorija gdje bismo mogli održavati velike školske priredbe, okupljati naše učenike, i ne samo njih već i cijelu santovačku hrvatsku zajednicu, našu mladež, srednje i starije naraštaje, a u njemu bi bilo i sjedište ovdašnje Hrvatske samouprave. Bilo bi to Hrvatsko kulturno središte. Odlučeno je i da se otkupi zemljište

s kućom u susjedstvu škole, na kojem bi se izgradio novi učenički dom. Sve bi se našlo na jednome mjestu od vrtića do doma, koji bi bio i ostao u stopostotnom vlasništvu HDS-a, a sve to se nalazi u pripremljenoj fazi. Kako bismo mogli pokrenuti izgradnju, potrebno je otkupiti zemljište, nakon stjecanja vlasništva trebamo nacрте i planove, a na temelju toga tražiti financijska sredstva za izgradnju novoga doma putem natječaja. Sve bi se to moglo ostvariti u roku od 4-5 godina. Zamišljeno je da dom bude građen za smještaj 80 učenika, što bi bilo realno, a ujedno bi služio za razne svrhe, za popodnevne aktivnosti i razna okupljanja ovdašnjih Hrvata. Naš vrtić, koji se danas nalazi na drugome mjestu, bio bi premješten u zgradu sadašnjeg doma.

Vratimo se malo svakodnevnom radu škole. Koji su bili najvažniji događaji u prvoj polugodini?

– Škola radi prema svome pedagoškom programu, u kojem su zacrtane najvažnije smjernice pedagoškoga rada, koji je potkraj prošle godine na temelju izmjena zakona o javnom obrazovanju prihvaćen od strane Skupštine HDS-a. Većih promjena nema ni u nastavnim sadržajima ni u satnici, a radi se na što boljem i uspješnijem učenju hrvatskoga jezika i pripremanju naših učenika za nastavak školovanja.

Škola uspješno radi na odgojno-obrazovnom polju, što se vidi i u tome da naši bivši učenici u sve većem broju upisuju svoju djecu u našu školu i vrtić. Osim dvojezične nastave na hrvatskom i mađarskom jeziku, kao strani jezik, od 5. razreda obvezatno se uči engleski, a od 2. razreda – u okviru kružoka – postoji mogućnost učenja njemačkog jezika. Od 2. razreda predaje se i informatika, koja je danas sastavni dio pismenosti.

Nastavljamo s već tradicionalnim kružocima, kao što su folklor, zbornopjevanje, njegovanje narodnosne kulture, športske aktivnosti, a među novijima i prije godinu dana pokrenuti tamburaški tečaj koji podupire Hrvatska manjinska samouprava sela Santova. Naša djeca, po ugovoru s umjetničkom školom Danubia iz Baje, pohađaju i školu klavira koja se održava u mjesnom domu kulture. Imamo i kazališnu družinu koja već godinama us-

pješno radi, a nastupala je na svim hrvatskim priredbama, na hrvatskim smotrama koje se priređuju u okviru Croatiade, u organizaciji HDS-a. Godišnje priređujemo i dvije velike kulturne smotre, jednu za Božić, kada se pripremamo s prigodnim programom uz recitacije, igrokaz, pjesmu, ples i običaje, a drugu pred kraj školske godine, u svibnju, kada djeca prikazuju dio onoga što su tijekom godine naučili. Isto tako sudjelujemo na regionalnim natjecanjima folklor, matematike i športa na kojima naši učenici mogu pokazati svoje znanje i umijeće.

Kakvi su planovi za iduće razdoblje, do kraja školske godine?

– Sada pripremamo Tjedan hrvatske kulture, unutar kojega ćemo u svibnju prirediti smotru s prigodnim kulturnim programom, ali i s drugim sadržajima. Za svaki dan pripremamo nekakav program, predavače sa strane, izložbu učeničkih radova, ali i sakupljenog etnografskog blaga, fotografija, predmeta, nošnji i drugih rukotvorina iz svih naselja odakle imamo učenika, od Gare do Bačina i Čavolja. Odmah po završetku školske godine planiramo već tradicionalnu Malu ljetnu školu hrvatskoga jezika, ljetni tabor za djecu koji će se prirediti osmu godinu zaredom. U posljednje dvije godine prešla je u državnu priredbu, jer osim iz Bačke dolaze nam i djeca iz drugih regija, Budimpešte i Pečuha, pa čak i Pomurske te Gradišćanske regije. Već po običaju, u okviru tabora se održava i Croatiada, natjecanje iz narodopisa. za učenike 5.-6. i 7-8. razreda.

Kako se ostvaruje dvojezičnost u svakodnevnom radu?

– Dvojezičnost je ono na čemu se gradi cijela nastava u našoj školi, ne samo na satu već i izvan nastave, u odmorima, i u učeničkom domu u slobodno vrijeme, da bi se hrvatski jezik svakodnevno i što više rabio. Tako u nižim razredima nastava teče u potpunosti dvojezično, na hrvatskom i mađarskom jeziku. Ako je tumačenje nastavnika na hrvatskom, sažetak je na mađarskom jeziku. Stručni izrazi se uče i na hrvatskom i na mađarskom, kako bi se učenici što više služili hrvatskim jezikom. Naravno, tim je teže jer učenici sa strane dolaze sa slabim ili čak nikakvim predznanjem hrvatskoga

jezika. Unatoč tome oni koji nam dolaze u niže, pa čak i u 5.-6. razred, do 8. razreda uspiju postići solidno znanje hrvatskoga jezika. Steknu bolje poznavanje hrvatske kulture i jezika, prošlosti Hrvata u Mađarskoj i matične domovine. Isto je i u našim školama u Pečuhu i Budimpešti. Posebno pak raduje da je ovaj santovački model pokrenut i u drugim našim naseljima, kao što su Martinci i Petrovo Selo.

Učenici prvog razreda na satu matematike s učiteljicom Marijom Kovačev Milanković

Ovih je dana objavljen poziv za upis za iduću 2004./2005. školsku godinu. Kada i pod kojim uvjetima se može upisati u Hrvatsku školu? Što ona nudi budućim učenicima i roditeljima, i koji se učenici očekuju?

– Prema zakonu, upisi učenika u 1. razred u našoj se školi mogu obaviti od 30. ožujka do 30. travnja. Upisati se može i kasnije, do početka školske godine, ako učenik odgovara uvjetima, a roditelji prihvaćaju pedagoški program škole, i ako – za djecu sa strane – možemo osigurati smještaj u domu. Budući da već prije ispituje kakvo je zanimanje roditelja, jer već u veljači moramo naručiti udžbenike za sve učenike, pa i prvake, prema dosadašnjem saznanju očekujemo 12 prvaka, temeljeći se ponajprije na naš vrtić odakle nam dolazi pretežiti dio učenika. Jednako tako već znamo i za učenike koji će doći iz Baje i okolnih naselja. To su uglavnom djeca naših bivših đaka. Tako da nam odlazi 11 učenika iz 8. razreda, a dolazi 12 prvaka. Samo na mjesto onih koji odlaze možemo primiti učenike u učenički dom, a putovanje ponedjeljkom i petkom osiguravamo posebnim školskim autobusom.

Hvala na razgovoru.

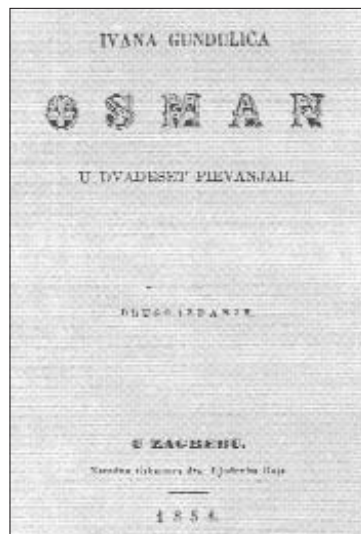
Razgovor i slike: S. Balatinac

Biseri hrvatske književnosti

Ivan Gundulić (1589. – 1638.)

Treća u nizu književnih tribina održana 13. travnja u organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe i Hrvatske kulturne udruge Augusta Šenoe u sklopu niza predavanja zajedničkog naslova Književnost Dubrovnik, Biseri hrvatske književnosti, bila je posvećena liku i djelu velikog Dubrovčanina Ivana Gundulića. Voditelj književne tribine Stjepan Blažetin uveo nas je u prostor i vrijeme, a potom je predavačica, lektorica Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog

fakulteta Sveučilišta u Pečuhu Katja Bakija govorila na spomenutu temu. Rečeno je kako je Gundulić svima poznat po svojoj Dubravci i himni slobodi, rođen u uglednoj dubrovačkoj obitelji, za života je obavljao brojne društvene dužnosti, a umro je u svojoj 50. godini. Svojim djelima otvorio je najvažnija pitanja svoga vremena koja su se podjednako ticala politike, morala te osobne i kolektivne odgovornosti. U mladim danima pisao je pjesme i drame, odrekavši ih se kasnije u zreloj dobi i nazivajući ih porodom od tmine, jer tada na svjetlo i književnu scenu izlazi kao, kako on kaže, krstjanin spjevalac. Tada i nastaju njegova najznačajnija djela Suze sina razmetnoga, Dubravka, i Osman.

Naslovna stranica Osmana

Odasvud ponešto

Pečuh

Pósa u Galeriji Csoport Horda

Dana 14. travnja u Galeriji Csoport Horda otvorena je izložba vojvođanskoga slikara Ede Póse. Izložbu je otvorio Ferenc Lönhard. Kraj i ljudi na platnima Ede Póse, piše u katalogu izložbe A. Beretka, kao da su zastali. Postoje samo boje, obala, male krivudave ulice, zemlja i oblaci. Slikareva duša puna boja, uspomena, samoće, radosti i začuđenosti, iskazana u naslikanome.

Pósinu izložbu možete pogledati u Galeriji Csoport Horda do 17. svibnja tekuće godine.

Kukinj

Odnedavno se kukinjski Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matuška može pohvaliti s naslovom izvrsnoga pjevačkog zbora. Naslov je osvojio u konkurenciji 22 zbora i 11 solo pjevača na natjecanju regionalnoga karaktera održanog sredinom ožujka u Seksaru (Szekszárd).

Kao jedini narodnosni zbor na narečenome natjecanju, u svome nastupu koji je trajao desetak minuta predstavili su se s poznatim bošnjačkim pjesmama. Drugo je to veliko priznanje Kukinjcima za njihov rad, naime, prije nekoliko godina na natjecanju hrvatskih pjevačkih zborova u Serdahelu osvojili su zlatnu diplomu.

Mješoviti pjevački zbor
Ladislava Matuška

Osijek

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Filozofski fakultet Osijek, Matica hrvatska Osijek i Hrvatski znanstveni zavod Pečuh organizatori su ovo-

godišnjega sedmog znanstvenoga skupa Zlatni danci 7, koji se održao 8. travnja na Filozofskom fakultetu u Osijeku pod radnim naslovom Slika obitelji u dječjoj književnosti.

Organizacijski odbor u sastavu Ernest Barić (Pečuh), Josip Cvenić (Osijek), Dragica Haramija (Maribor), Ljiljana Kolenić (Osijek) te predsjednica Ana Pintarić (Osijek) pobrinuli su se kako bi se i ove godine na skupu našla poznata kroatistička imena koja će izlagati na temu dječje književnosti. Napomenimo kako je ovaj međunarodni znanstveni skup dobio ime po poznatom romanu hrvatske književnice za djecu Jagode Truhelke Zlatni danci.

Na skupu između ostalih nastupili su svojim referatima i djelatnici Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Pečuhu Janja Prodan, Katja Bakija, Ernest Barić i Stjepan Blažetin. Oni su između ostalog izlagali i na ove teme: Obitelj u dječjoj poeziji Hrvata u Mađarskoj, i Obiteljsko nazivlje u djelima hrvatskih književnika u Mađarskoj.

B. P. B.

Hrvatsko kazalište Pečuh već desetak godina obilazi naselja u kojima žive Hrvati, donoseći im živu hrvatsku riječ na pozornice. Tako je stiglo i u Pomurje, u Serdahel, među kajkavce da im upriliči jednu nezaboravnu, veselu večer s izvedbom komedije „Klupko“, nastale na temelju dramskog teksta hrvatskog pisca Pere Budaka.

Dom kulture 15. travnja promijenio se u jedno bunjevačko dvorište gdje se zapravo odigrava radnja simpatične komedije, bliske i današnjim stanovnicima sela, još više starijim naraštajima.

Radnja komedije uistinu se mota poput klupka, pa će se na kraju razriješiti da bi došla do sretnog završetka.

Krčmarica Roza živi sama kao raskatkinja koju je muž Jašo ostavio da bi otputovao u Ameriku i tamo se oženio, no ona za njim i dalje žali. Roza s Mijom ima izvanbračno dijete, ali kad se pročuje da će Jašo poslati Ivana iz Amerike da vidi ženu, raskatkinja zatraži pomoć od vjernoga druga, starog prijatelja Jose i njegove žene Antone da promijene kćeri. Naime, Roza je svome mužu napisala da imaju zajedničko dijete, ali ono još nema toliko godina koliko bi po vezi trebala imati, a Josina kći upravo je toga godišta. S Ivanovim dolaskom, pretpostavljena Jašina izaslanika, započinje zavrzlama u kojoj se ne zna tko je tko, tko kojoj obitelji pripada. Sva je ta gluma zbog Ivana, koji na kraju ispadne samo jedan trgovac iz Zagreba, a ne iz Amerike, dok se na kraju sve sazna i razmoti se „klupko“, te svatko svakome oprašta.

Radnju vuče nit prevare do vrhunca gotovo do tada kada već nitko ništa ne razumije, jedino mladi nevini zaljubljeni par Ivan i Bara, još ne „pokvareni“, koji želi sve otkriti i ulaziti u čistu vezu.

Nositelj predstave Joso, u sjajnoj glumi Stipana Đurića, koji ima zapravo ulogu sveznalice, no on zbog predbrog srca to ne iskoristi, kao što je to obično u komedijama, već i sam upadne u klopku i bude žrtva svoje dobrote.

Preko svoga dobroćudnog razmišljanja, proste iskrenosti uvuče se u srca gledatelja. On uvijek uskoči u pravo vrijeme s nekom šalom, što se ne

Klupko u Serdahelu

može izdržati bez smijeha. Do kraja radnje uspostavi neku osobnu vezu s publikom, koja uvijek reagira smijehom ili pljeskom. Osim Josine sjajne uloge i glume vrlo istaknuto mjesto imaju i ovi likovi: Roza (glumi Eva Polgar), Mijo (Ivo Grišnik) i Antona (Anica Ančin Matoš), potpuno nadopunjujući scenu. Publika, koja je bila malobrojna (50-ak gledatelja), cijelu je radnju pratila pljeskom, smijehom i uživala u plesnim koreografijama uz pratnju tamburaškog sastava.

Klupko je odmotano na kraju predstave

Komedija „Klupko“, u režiji Stipana Filakovića ml., realizirana u scenografiji Jánosa Erdődija, odista je vrlo bliska seoskom žitelju, u kojem se mogu naći i oni sami, jer na selu je još uvijek običaj govorkanje, zavist, a i pomoć jedan drugom, te druženje u krčmama, a stare izreke i stare vrijednosti kao „Sve ti je od sreće“, „Vrag ne spava“, „Lako je drugog okriviti“, „Čovik uvik treba gledat naprid“ ili „Sitnica tamo, sitnica ‘vamo, pa naraste u krupicu“, sve su to i današnje vrijednosti života. Cijela predstava zrači veseljem, budi u čovjeku optimizam i zdravo humano ozračje, ukazuje i na to da kadšto životne probleme treba gledati sa šaljive strane, odnosno pozitivno, pa ćemo ih lakše prebroditi.

Pečuško je kazalište u Serdahel donijelo svježinu u kulturni život mještana i odista je razveselilo gledateljstvo, koje je to i dokazalo burnim pljeskom tijekom cijele predstave. Oni koji nisu stigli na predstavu, mogu žaliti jer su ostali siromašniji s iznimnim doživljajem. Na žalost ni promidžba nije bila savršena, kako

rekoše mještani, jer koji su bili nanočnu informaciju su dobili u školi ili od nekih znanaca. Nije bilo objavljeno čak ni na gledanoj kablovskoj televiziji. No dobri glasi o hrvatskom kazalištu zacijelo će se proširiti, pa će kod idućega gostovanja dom kulture biti pun, a nadajmo se da će i dvorana biti udobnija, jer su gledatelji dva sata trebali sjediti na tvrdim klupama, ali to nitko od njih nije primijetio zbog vrlo zabavne predstave.

Polovicu publike činila su djeca, koja su na kraju s oduševljenjem izlazila iz doma kulture, i to je doista velika pohvala za glumce, jer njih je u doba kompjutora, sci-fi filmova, krimića teško zainteresirati nečim drugim. Odrasli i umirovljenici su imali isto mišljenje, stoga je u komediji svaki naraštaj našao nešto za sebe.

Ivo Grišnik, organizator pečuskoga kazališta, nije se iznenadio malobrojnoj publici, naime, kako reče, naša su naselja već diljem zemlje narodnosno miješana, pa je mnogima prepreka jezik. Taj su komad svugdje dobro primili, pogotovo stariji ljudi. Zbog raznovrsnosti i veselosti lako se razumije i bunjevački dijalekt.

Odgov na kazalište treba započeti već u školama, pa pečuško kazalište misli i na djecu, svake godine priređuje i neki dječji komad pa s njim posjeti škole. Gostovalo je i u serdahelskoj školi s Čarobnom frulom.

Prema gosp. Grišniku pečuško kazalište priprema i jedan omladinski komad kojemu će premijera biti 6. svibnja. To neće biti klasična priča, već nešto moderno u svijetu računala, i na taj se način žele približiti mlađoj publici.

Važno bi bilo da pedagozi posvete doličnu pozornost kazalištu, jer zavoljeti nešto može se samo tako ako to i poznajemo. Djeca su aktivno pratila komad „Klupko“, a mislim da bi se još našlo niz hrvatskih predstava u kojem bi našli nešto za sebe, jer svijet scene uvijek je čaroban, tajanstven, pun neizrečenosti o životu što stoji među redovima i u mimikama glumaca. Na pozornici je glumac u živoj vezi s gledateljstvom, što ne može dati ni jedan lik kroz ekran.

Beta

„Naš jezik je krasan ko priroda sama
Tisuću cvjetova šarena orgija.
Svaka riječ mu rominja, žubori usnama,
U srca nam se ulijeva sveta melodija.“

Dan hrvatskoga jezika i kulture u HOŠIG-u

Na temelju već ustaljenih godišnjih kalendarskih aktivnosti budimpeštanskoga HOŠIG-a travanj je posvećen hrvatskom jeziku, kulturi i značnosti. Tako je 14. travnja uvršteno natjecanje u kazivanju poezije i proze osnovnoškolaca i gimnazijalaca.

Dušan Horvat i Jasna Šibalin,
učenici IV. r. gimn. otvaraju
Dan hrvatskoga jezika i kulture

Već je i sama dekoracija, transparent s četverostihom pjesnika M. Dekića *Bodoljaša* „Naš jezik“ za u prostranom predvorju okupljene djelatnike, učenike i uzvanike – među inima i dr. Stanka Nicka, veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti sa suprugom *gđom Miro*, nagovijestio osobito značenje u žarištu pozornosti kojega je bila milozvučna nam materinska riječ.

Nakon pozdravnih riječi predsjednika Đačke samouprave *Dušana Horvata*, oglašavanja već spomenutih stihova i predstavljanje spleta pomurskih plesova članova KUD-a *Tamburica*, je predstavljen ocjenivački sud, na čelu s predsjednikom, glumcem *Stipanom Đurićem*. Počasni je član bio novinar i književnik *Marko Dekić*, a članovi nastavnica *Žuža Molnar* i predstavnik Đačke samouprave, učenik 10/b razreda *Viktor Mülner*.

Od 33 osnovca poslušana je veoma bogata i šarolika paleta pjesničkih ostvarenja poznatih hrvatskih književnika kao što su S. Jakševac, G. Vitez, L. Paljetak, M. Dolenac

Dravski, Z. Kolarić-Kišur, D. Ivanišević V. Parun pa i naših tuzemnih, A. Evetović Mirojub, J. Gujaš Đuretin, A. Babić Vidakuša, M. Dekić.

Podrobnim razmatranjem članova ocjenivačkog suda ipak su se našli oni koji su svojim povoljnim izborom i pravilnim kazivanjem stihova postigli hvalevrijedne rezultate. Tako je u kategoriji 1. i 2. razreda dodijeljeno dva prva mjesta, a koja su sa stihovima Zeko (Z. Kolarić-Kišur) preuzeli učenici 1. razreda *Eva Pakozdi*, i s pjesmicom Prvoškolski život (T. Pokranjec-Papucci) *Mate Išpanović*. Drugo mjesto izvedbom pjesme Mačak na krovu (G. Vitez) pripalo je učenicima 2. razreda *Dorotei Perak*, a treće je mjesto uručeno izvoditeljici stihova Crna maca (R. Katalinić-Jeretov) učenici 1. razreda *Žofiji Šugar*.

U kategoriji 3. i 4. razreda najboljom se pokazala učenica 4. razreda *Inez Kvarda* s pjesmom Mačak i glasovir (L. Paljetak), a drugo je mjesto s pravom pripalo učenici 4. razreda *Nerini Petrevszky* od koje smo čuli također Paljetkovu pjesmu Leptir. Treće je mjesto osvojila učenica 3. razreda *Dalma Perak* s pjesmicom Rodbina (M. Dolenca Dravskog).

Ivan Kvarda,
učenik 9. b. r. pjesnik i dežurni kreativac

U 5. i 6. razreda najistaknutijima su se pokazali: na I. mjestu učenik 5. razreda *Marko Rus*, izvođač stihova L. Paljetka Stonoga u trgovini; na II. mjestu učenica 6. razreda *Inez Sabo* s pjesmom Podravini J. Gujaša Đuretina, a III. je mjesto uručeno kazivačici stihova M. Dekića I ja imam... učenici 3. razreda *Kamili Tot*.

Julijan Bede,
učenik 9. b. razreda

U kategoriji 7. i 8. razreda spominjemo ove dobitnike: I. mjesto sa stihovima Slušajući šumorenje hrasata (D. Tadijanović) učenica 8. razreda *Betina Mehes*, dok je II. mjesto (također sa stihovima D. Tadijanovića) Pjesma o čovjeku i suncu pripalo učeniku 7. razreda *Lui Vereš*. Budući da je učenik 8. razreda *Armin Mešinović* izabrao ulomak iz *Nemira*, proznoga djela I. Andrića, a koji je ujedno i predstavio s izvrsnom umješnošću i darovitošću, ocjenivački sud mu je zavrijeđeno uručio posebnu nagradu.

Pošto su dobitnici osnovci preuzeli povelje i darove u knjigama, završen je prvi dio natjecanja. Slijedili su gimnazijalci. U kategoriji 9/a i 9/b razreda dodijeljena su dva I. mjesta, što je izvedbom poeme Hrvatska 1991. (Miro Gavran)

primalo učeniku 9/b razreda *Ivanu Kvardi* i interpretacijom Pjesme nad pjesmama učenici 9/b razreda *Evelin Vogel*. Pjesma Kajkavska ruža od J. Tišler u kazivanju učenice 10/a razreda *Petre Matola* dobila je II. mjesto, dok je III. mjesto s pjesmom *Stojim pred vama* (Đ. Š. Pužarov) pripalo učeniku 9/b razreda *Julijanu Bedeu*.

Među natjecateljima 11. i 12. razreda za najbolje su izabrani dobitnici dvaju prvih mjesta: s pjesmom *Manje s jednim* (L. Škrapić) učenik 12. razreda *Dušan Horvat* i stihovima L. Paljetka *Poslije ljubavi* učenica 12. razreda *Jasna Šibalin*. Drugo mjesto sa stihovima A. Šol-

Članovi ocjenjivačkog suda

jana *Mladost* osvojio je učenik 12. razreda *Milan Šibalin*, a III. mjesto s pjesmom *U svjetlosti* (D. Cesarića) zauzela je učenica 11. razreda *Atena Georgopulos*.

Kako je to kod podjele povelja i poklon-knjiga predsjednik Đurić s pravom rekao, i ovoga je puta pobjednica bila mila nam materinska riječ. Također je naglašeno da je veoma pohvalna činjenica što se u našoj glavnogradskoj odgojno-obrazovnoj ustanovi, osim velikana hrvatske književnosti, tolika pozornost polaže predstavljanju književnoga stvaralaštva ovdašnjih naših pjesnika poput S. Blažetina i već spomenutih „ljudi od pera“. Izražena je nada da će u toj našoj ustanovi i ubuduće biti sličnih priredaba jer kako je i ovaj put dokazano, znatan dio naših učenika – naravno uz pomoć svojih nastavnika – čita i uči stihove, osjeća privlačnost prema našoj književnoj baštini.

Bajski školski tjedan 2005

Najbolji iz hrvatskog jezika

U petak, 15. travnja, u bajskome Gradskom kazalištu održano je svečano zatvaranje i proglašenje rezultata Školskoga tjedna 2005, u okviru kojega je – kako smo već prije izvijestili – u Općemu prosvjetnom središtu na Fancagi priređeno i tradicionalno natjecanje iz hrvatskoga jezika. Na temelju pismenog i usmenog uspjeha učenika, objavljeni su i konačni rezultati, a najbolji učenici pozvani su i na svečanu završnicu.

Kako nas je tom prigodom obavijestila učiteljica hrvatskoga jezika *Jutka Poljak Csicsor*, u kategoriji za 5.-6. razred **1. mjesto** osvojila je

Barbara Rado (*Fancaga*, pripremila ju je učiteljica *Jutka Poljak Csicsor*), **2. Nora Krekić** (*Kaćmar*, *Margitka Tupčija Išpanović*), a **3. Jagica Barabaš** (*isto sa Fancage*). U kategoriji 7.-8. razreda **1. mjesto** osvojila je **Vivien Sarvaš** (*Baćino*, učiteljica *Lenka Stanojev Herner*) **2. Viktorija Radai** (*Fancaga*, učiteljica *Marija Batinkov*), a **3. David Dudaš** (*Bikić*, učiteljica *Jagica Jasenović*).

Svi najuspješniji učenici, prvo, drugo i trećeplasirani, nagrađeni su lijepim hrvatskim i mađarskim knjigama, te spomenicama.

S. B.

Petroviske male radosti

Radost ima bezbroj zviranjkov. Te male minute hudo, brzo odletu, ali svaki dan imamo čemu se veseliti, vik je nešto što polipša, kinči naš žitak. Tako su bojsek nedavno bili i petroviski pobjednici kim su na balu „Zaklade za Petrovo Selo“ izvlikli tombolu sriće. Dugoljetošnja tradicija je da mjesni privatnici ponudjaju svoju besplatnu uslugu za dobitnike.

Familija Škrapić sa šeficom restorana *Detom Geošić-Fehér* (na sredini)

Ovako su hodili *Andraš Škrapić* i njegova žena *Kristina*, ki su na ovaj način s familijom skupa mogli objeđvati u petroviskom restoranu *Gorica*. Šefica, *Deta Geošić-Fehér* i zato se je veselila jer rijetkokrat se obrnu kod nje ovakovi dragi gosti ki imaju petero dce, a med njimi i dvojke.

Druga srićna dobitnica je bila na seoskoj fešti *Cecilija Geošić* ka je

na tomboli dobila jednournu šetnju u visini, na motornom zmaju *Atile Filipovića*. Kako je povidala hrabra divojka, to joj je bio prvi put da je sjela na takovu konstrukciju, ali zato su joj i nervi napravili svoje. Petroviski pilot, ki se je ganuo s vlašćega letilišća sve do *Mikluša* (*Fertőszentmiklós*), peljao je svoju putnicu prik 40 minutov, a tamo su se spustili na jedno pilo. Nebeska avantura na povratnom letu je bila još zanimljivija, pokidob je letače zamočila i godina med nediljnim oblaki.

Foto i tekst: – *Tiho* –

Pilot *Atila Filipović* s *Cecilijom Geošić*, dobitnicom na tomboli

Putem folkloru prik Gradišća

Hvala onomu Višnjemu da smo mi, Gradišćanci s ove strane, prik vlašćega človika zopet nabavili mrvčkicu protekciju i kod bečkoga ansambla Gradišćanskih Hrvatov, jer uvjerena sam drugačije ne bi bilo došlo tako hudo do trodnevne turneje u Ugarskoj. Koljnofka, potpredsjednica Kolo Slavuja Inga Klemenšić je koncem ljeta prilikom intervjuja jur naglasila kako u prvom koraku želji za grupu organizirati veliku turneju u Gradišću, jer da su i lani nek do Koljnofa zašli. Drugi vikend aprila, za već od 30 kotrigov ansambla je bio naporan, dug, ali kako se gostodavatelji ufaju, i s doživljaji pun. Petak, 8. aprila, folklorni večer je dočekao Bizonjce, i kako se kaže, do zadnjega mjesta se je napunio kulturni dom, uprav tako kot i drugi večer u Petrovom Selu, a vjerojatno i nedilju otpodne u Hrvatskom Židanu, kade su sada prvi put nastupali slavujci. U Bizonji je ansambl gostovao jur trikrat, onde pred devetimi ljeti zadnji put, dokle na jug Gradišća su slavujci dospili samo jednoć, ljeta 1984. Prik moderacije Kristijana Karalla mnogo što smo doznali za ovu grupu, ka dojuće ljetu slavi 35. obljetnicu svojega postojanja. Mi ih logično nazivamo centralnom grupom našega naroda i svidočeni smo da je Kolo Slavuj za Gradišćanske Hrvatove ono što za Hrvatove u Ugarskoj folklorno-umjetničko društvo Luč. Grupa je nekada davno nastala zapravo iz srićnoga sastanka glavnogradske tančene formacije „Kolo“ ter borištofskoga tamburaškoga sastava „Slavuj“, pod peljanjem Mirka Berlakovića. Cilj folklornoga ansambla je prik toliko ljet ostao istraživanje, oživljenje i očuvanje narodne umjetnosti, običajev, plesov i jaćak ter prik toga jaćanje hrvatske svisti kod gradišćansko-hrvatske narodne grupe. Zato u njegovom repertoaru ležu prvenstveno gradišćanske folklorne poruke i bojsek je Kolo Slavuj u tom jedinstven i prik trih-četirih zemalj, kade nek ži-

vu Gradišćanski Hrvat. U tom zanimljivom djelovanju im je pomagao i hrvatski koreograf dr. Ivan Ivanćan ki je ukupno šest gradišćansko-hrvatskih koreografijov sastavio za nje. Uz mnogo odlikovanj i priznanj folklorašem je posebni izazov i velika čast bila Europska nagrada za narodnu umjetnost. Bogatu gradišćansku kulturu su dali upoznati skoro u svakom dijelu Austrije, u mnogi država Europe ter u Kanadi, Siriji, Južnoj Afriki ter Australiji. Prilikom predstave prvi tanac je bio *Stinjaćko kolo*, importiran iz južnoga kraja Gradišća, Austrije. Ovo naselje okružuju nimška sela, ali suprot toga su stanovnici saćuvali svoje posebno narjećje, jaćke i prekrasnu narodnu nošnju.

Ansambl s koreografijom Moravski Hrvatovi časti izumirajuću granu Gradišćanskih Hrvatov u Českoj

Neki elementi, kot „Derite se čizme moje“ još i dandanas su obljubljeni na svadba i veselji, ali i drugi koraki, motivi su poznati i kod nas. Drugi ples iz matične nam domovine *Posavina* je jur i kod nas jako poznati tanac, ali uz divnu nošnju i neobićni elementi tanca su vabili poglede.

Moravski Hrvatovi su jur nažalost umirajuća grana Gradišćanskih Hrvatov u Českoj, blizu austrijske granice. Sva srića da je još nekih pojedincev kim leži na srcu da se spasi i jezićna i folkloma riznica toga kraja. Narodna pratež moravskih Hrvatov je toliko šara, prekrasno komponirana da gledatelji jednostavno nisu joj se mogli nagledati. Mišavina turbobnih ter temperamentnih folklornih djelov zrcali na neizbježnu sudbinu naših

rodjakov na sjeveru. Ovu je koreografiju sastavio dugoljetni peljać tancošev Štefan Novak. Sviraći Kolo Slavuja u samostalnom bloku su pokazali koliko su majstori svojih instrumentov i vlasniki odličnih glasev, a lipa im je bila gesta da za tri melodije su pozvali na pozornicu i domaće tamburaše u svakom selu, kade su se nek predstavili. *Baranja* je bila druga, iz Hrvatske osvojena, koreografija, ali prez sumlje su ovput med Gradišćanci domaći materijali prošli bolje i uspješnije. Splet tancev *Poljanci* je objavio folklorne mozaike iz pokrajine okolo Željezna. *Tanac s vankušom*, figurice na glavi s flošom i na koncu hasnovanje metle su redom nudjali šalne atraktivne scene i za same izvodjaće. Poslidnja koreografija ovoga večera je oduševljenu i raspoloženu publiku otpeljala u sridnje Gradišće. Hrvatovi toga dijela u Austriji su bili usko povezani s Ugri, a folklorne elemente, isto tako kot i melodijski svit, su bili skloni prikzeti, posuditi i usvojiti ter prikzati kao svoje. To ugarsko-hrvatsko-nimšku povezanost pravoda se da jur upametzeti kod prvoga takta muzike, tanca čardaša ili pri narodni nošnja. I ovde su stalna sredstva za zabavu metle kot i vino u floši. Prik skoro troune predstave Kolo Slavuj je dokazao da se more i, naravno, mora rado imati i poštvitati gradišćanski kulturni jerb čiji je vridni širitelj, kvalitetni nosać i sadašnje pokoljenje.

Foto i tekst:
– Timea Horvat –

Tanac žen iz okolice Željezna

Radovi učenika HOŠIG-a

Moja omiljena životinja

Moja omiljena životinja je konj. Konji su lijepi i pametne životinje. Jaki su i brzi. Mi jašemo na njima, vuku nam kočije i pomažu nam u prometu. Ja volim jahati. Zato svake godine idem u konjanički tabor. Konji su mi najljepše životinje na svijetu.

Inez Kvarda
učenica 4. razreda

Domovina

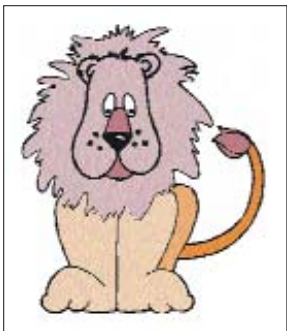
Narod izgleda kao jedna velika obitelj. Pričamo istim jezikom. Rodoljublje u meni je veliko. Meni je Pečuh dom.

Mađarska povijest je teška. Zavičaj u mojoj domovini je lijep. Moji pretci su imali povijest. Ja sam njihov potomak.

U mojoj domovini ima puno kulturno-povijesnih spomenika.

Moja domovina je mirna. Nikad nisam razmišljao o izdaji svoga naroda. Mađarska ima više znamenitosti. Mađarski narod ima puno narodnih pjesama. Takva je moja domovina Mađarska.

Marko Kovács
učenik 4. razreda

Lav

Lav je kralj sviju životinja. On je veličanstvena i divlja životinja. Ima smeđu grivu, velike pandže i oštre zube jer je mesožder.

Lav je sisavac. On je veliki lovac. Lav je razdražljiv. Ako ga naljute onda svakoga napadne. On je hrabar i snažan, jer brani svoju djecu. Lav je zato strahovit jer napada ljude.

On je ozbiljna i lijepa životinja. Takav je lav.

Nerina Petrevszky
učenica 4. razreda.

Odlazak a ribolov

Petar i njegov tata idu na pecanje. Nose sa sobom mrežu, štap za pecanje, stolicu, da mogu sjesti i košaru punu hrane. U košaru su mama i Marica pakovale: kruh, kobasice, sendviče, konzerve, papriku i rajčicu. Petar i tata su krenuli na Savu. Kada su došli kući pokazali su puno riba. Mama je počela peći ribe. Za večeru su jeli ribe s kruhom i s kečapom.

Onda djeca su išla spavati i sanjali su more i ribe. Ujutro kada su se probudila, rekla su da danas idu svi na pecanje.

Jako su se dobro osjećali i puno riba su ulovili.

Mariann Borzsák
učenica 4. razreda

Posao

Személyzeti Tanácsadó Kft. traži inženjera za obavljanje poslovnih transakcija.

Uvjeti:

visokoškolska sprema, znanje hrvatskog, srpskog i engleskog jezika.

Mjesto obavljanja poslova:

južna Mađarska, Srbija i Hrvatska.

Životopise čekamo na e-mail-adresu:

www.getwork.hu

HRVATSKA KRONIKA

27. travnja 2005. u 13.00 na I. programu
(Repriza: 29. travnja 2005. u 14.05 na II. programu)

Događaj tjedna u Hrvatskoj
TV-kalendar
Dan majki
95. godina života

Urednik: Mišo Balaž

Bal hrvatskih poduzetnika

U organizaciji Ogranka Matice hrvatske Pečuh, 7. svibnja bit će održan Bal hrvatskih poduzetnika kako bi se namaknula sredstva za Matičinu djelatnost i njezine programe.

Bal, na kojem će svirati vršendski sastav Orašje, početak će u 19 sati. *Ulaznice* se po cijeni od 5000 forinti mogu naručiti kod *Tome Fűrija* na telefonu 06/20-957-1244 ili kod *Milice Klaić Taradija* na 06/30-411-0461, odnosno faksom 06-72-462-114.

16. Omladinski festival

Hodočašće ne samo za mlade

Međugorje 1. – 5. kolovoza 2005.

Putovanje: autobusom

Opskrba: polupenzion (ručanje i objed ili večera)

Smještaj: U penzionu (dvosteljne sobe)

Stroški: za putovanje: 15.000 Ft

Smještaj i jilo: dnevno 15 eura

Predvidjeni program:

1. dan: Posjet Mostaru, upoznavanje znamenitosti grada
Otvaranje festivala – maša
2. dan: Križni put na brigu skazanja
Diozimanje na festivalskom programu – dopodne predavanje, otpodne upoznavanje svidokov, uvečer sveta maša
3. dan: Poslije ručenja putovanje u Dubrovnik
Uvečer sveta maša, prošecija s bakljama
4. dan: Križni put u Križevcu Uvečer maša i kazališna predstava
5. dan: Putovanje domom, posjet Plitvičkim jezerama ili kod Krke.

Informacije kod Petra Geošića

Telefon: 06/30-411-1690 (poslije 17 uri).

Opće prosvjetno središte na Fancagi srdačno Vas poziva na tradicionalno

MARKOVO

koje će se prirediti u subotu, 30. travnja 2005.

Program:

14.00 sati – Sveta misa na hrvatskom jeziku u fancaškoj rimokatoličkoj crkvi

Sudjeluju: Tamburaški sastav Bačka pod vodstvom Stipana Krekića, Crkveni pjevački zbor iz Santova

15.30 sati – Prigodni kulturni program

Sudjeluju:

Djeca fancaškog vrtića i škole

Plesni ansambl „Luč“ iz Budimpešte s plesovima hrvatskih regija i mađarskim koreografijama

KUD „Čitaonica“ iz Baje

Pjevački zbor fancaških umirovljenika

TS „Bačka“ iz Gare

Orkestar „Čabar“ iz Baje

U okviru Markova prvi put se priređuje gastronomska večer, a tom prigodom s desetak sudionika održat će se i natjecanje u kuhanju tradicionalnih jela koja se pripremaju u kotliću. Posebni će gosti biti predstavnici i skupina učenika prijateljskoga grada Labina.

Program završava tradicionalnim otvaranjem bačve vina, a po običaju, nakon programa slijedi i plesačnica narodnih plesova.

LIST UREĐUJE: UREĐIVAČKI ODBOR NOVINARI: Stipan Balatinac, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu., Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu., Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu., Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tih@croatica.hu., LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsvivko@croatica.hu. ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatica.hu. ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032. redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 4160,-Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270